

**Силабус навчальної дисципліни
«Фразеологічні одиниці в німецькій мові: перекладацький аспект»**

Освітній рівень	Магістр		
Галузь знань	03 Гуманітарні науки		
Спеціальність	035 Філологія		
Освітньо-наукова програма	Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад		
Статус дисципліни	Вибіркова		
Мова навчання	Українська, німецька		
Семестр	I		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Форма підсумкового контролю	Залік		
Викладач	Дубровська Ірина Борисівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської і фіно-угорської філології		
Анотація навчальної дисципліни	<p>Дисципліна «Фразеологічні одиниці в німецькій мові: перекладацький аспект» належить до переліку вибірових дисциплін. У даному спецкурсі розглядаються проблеми усного та письмового перекладу фразеологічних та пареміологічних одиниць німецької мови, формуються базові знання з теорії і практики усного та письмового паралельного перекладу з другої іноземної (німецької) та української мов, враховуючи лексичні, а також синтаксичні, композиційні, морфологічні особливості усного та письмового дискурсу. Зміст навчальної дисципліни розкривається в трьох змістових модулях, у яких закладається теоретико-методологічна база паралельного перекладу та термінологічний апарат, здійснюється когнітивний підхід до перекладу текстів усного та письмового дискурсу, аналізуються перекладацькі стратегії, що застосовуються у процесі трансформації текстів усного та письмового дискурсу. Важливе місце в курсі відводиться вивченню типологічних особливостей двомовного перекладу, оволодінню сучасними інформаційними технологіями та спеціальною апаратурою для виконання усного та письмового перекладу, набуттю практичних навичок у професійній діяльності викладача іноземної мови та перекладача. Протягом вивчення спецкурсу поглиблюються наукові уявлення про завдання, об'єкт, предмет перекладознавчої наукової дисципліни; визначаються дефініції головних понять теорії та практики усного і письмового перекладу, пропонується виконання практичних завдань з двомовного перекладу.</p>		
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:		
		Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
	Лекції	14	
	аудиторні заняття	30 год.	
	практичні заняття	16	

	консультації	–	
	самостійна робота	60 год.	
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p>Передумовами вивчення навчальної дисципліни є успішне опанування курсів із вступу до мовознавства, англійської та другої іноземної мови, німецької та української літератури у світовому контексті, філософії, вступу до перекладознавства, теорії і практики письмового перекладу з англійської мови, латинської мови.</p> <p>Студенти мають <i>знати</i>:</p> <p>основні теоретичні мовознавчі дисципліни, лінгвокраїнознавство, <i>теоретичні основи</i> перекладознавчих дисциплін, серед яких: вступ до перекладознавства, теорія і практика усного та письмового перекладу з першої та другої іноземної мови.</p> <p><i>Володіти навичками</i> з практики другої іноземної мови (німецької) рівня B1</p> <p><i>Вміти</i>: удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний рівень; використовувати фундаментальні знання з філології в сфері професійної діяльності; володіти методологією філологічних досліджень; досягати функціонально-стилістичної адекватності перекладеного тексту, забезпечувати його смислову й комунікативну цілісність; редагувати перекладені тексти згідно з нормами мови перекладу; організувати власну професійну діяльність і самовдосконалення в галузі перекладу.</p>		
Мета вивчення дисципліни	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни “Фразеологічні одиниці в німецькій мові: перекладацький аспект” є розширення і поглиблення знань у галузі володіння перекладознавства майбутніх фахівців – філологів та перекладачів, ознайомлення магістрантів з провідними досягненнями у галузі типології німецько-української лексики та фразеології, перекладів текстів різних жанрів, формування необхідної лінгвістичної бази знань для написання магістерських робіт та закладення підвалин для можливого продовження дослідної роботи майбутніх фахівців шляхом висвітлення глибинних принципів мови.</p>		

Компетентності, які магістрант набере в результаті навчання

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ІК)

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі германської філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов перекладацької діяльності.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК)

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною та іноземною (німецькою рівень B1-B2) мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним, володіти навичками критичного мислення.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність працювати в команді й автономно, мотивувати людей і рухатися до спільної мети.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Здатність до особистісного і професійного розвитку, самовдосконалення, застосування кращих практик у професійній діяльності.

ЗК 14. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії, прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.

ЗК 15. Здатність розвивати в собі гнучкість і системність мислення, оперативність у вирішенні особистісних, соціальних і професійних проблем.

ЗК 16. Розуміння і дотримання міжособистісних, міжкультурних, соціальних і професійно-етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових і виробничих умовах, здатність проявляти

емпатію, толерантність і повагу до культурної різноманітності.

ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ФК)

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного й світового літературознавства.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань: керування науковою творчою роботою студентів, здійснення наукової та фахової експертизи, консультування.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 9. Здатність ефективно спілкуватися англійською та другою іноземною мовою в загальнокультурних і професійноорієнтованих ситуаціях.

ФК 10. Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення, норм терміновживання та вимог наукового стилю.

ФК 11. Здатність ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузях лінгвістики, педагогіки й перекладознавства.

ФК 12. Здатність використовувати професійно орієнтовані знання й уміння в галузі філологічних наук для дослідження мовних і мовленнєвих об'єктів, явищ і процесів. ФК 13. Здатність виконувати типові професійні завдання, пов'язані із забезпеченням усної та письмової комунікації й інформації шляхом перекладу різноманітних за змістом і жанром текстів державною, англійською та другою іноземною мовами.

ФК 14. Володіння сучасними методичними напрямками і методами, формами та засобами навчання, викладання, консультування, підтримки та оцінювання студентів.

ФК 15. Здатність ефективно використовувати набуті лінгвістичні та методичні знання у практиці викладання англійської та другої іноземної мов.

ФК 16. Володіння методами та формами викладання англійської та другої іноземної у вищій школі та знаннями з організації виховної діяльності в академгрупі; розуміння основних функцій і завдань педагогіки вищої школи та специфіки діяльності педагога у закладах вищої освіти; здатність розробляти програму навчальної дисципліни і методичні матеріали до неї.

ФК 17. Здатність до ефективного іншомовного, а також міжособистісного спілкування у навчанні та професійній діяльності.

ФК 18. Володіння принципами професійної поведінки викладача та перекладача; здатність готувати документи та матеріали до засідань кафедри, інших колегіальних органів, брати участь у різного роду нарадах.

ФК 19. Знання ролі перекладача та принципів його професійної діяльності; володіння прийомами забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редагування, зворотний переклад).

ФК 20. Знання змісту процесу письмового перекладу; здатність транслювати у письмовій формі чіткий, послідовний текст; здатність перекладати різні види текстів, зберігаючи логічну структуру та семантичне наповнення.

ФК 21. Знання стилістичних реєстрів і способів їх переносу з однієї мови до іншої.

ФК 22. Уміння точно і швидко передавати фактичну інформацію і точку зору автора мовою перекладу протягом усього завдання, перефразовуючи значення складних термінів або фраз, якщо не існує точного еквівалента у мові перекладу.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, відзначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 21. Здійснювати науковий аналіз мовного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення у процесі практичної діяльності, виконуючи переклади українською мовою різножанрових текстів з німецької мови та другої іноземної мови.

ПРН 23. *Володіти системою сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку мовних картин світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв англійської та другої іноземної мов, застосовуючи знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови, норми терміновживання та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації у професійній діяльності.*

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Історичний та лінгвістичний аналіз словникового складу німецької та української мов. Шляхи збагачення лексики німецької та української мов. Запозичення з німецької мови та особливості перекладу запозичених слів.

Самостійне опрацювання

Лексикографічний аналіз німецьких та українських слів.

Тема 2. Парадигматичні відношення у фразеології. Лексико-семантичні фразеологічні паралелі.

Проблематика перекладу.

Самостійне опрацювання

Лексикографічний аналіз німецьких та українських слів.

Тема 3. Фразеологічні одиниці та їх класифікація в німецькій мові. Проблематика перекладу.

Самостійне опрацювання. Переклад фразеологічних одиниць різних типів.

Тема 4. Фразеологічні одиниці та їх класифікація в німецькій мові. Проблематика перекладу.

Самостійне опрацювання. Переклад німецьких та українських ФО.

Тема 5. Фразеологічні одиниці в перекладі і способи їх передачі у рамках формальної відповідності й еквівалентності. Способи перекладу фразеологічних одиниць.

Самостійне опрацювання. 1. Переклад фразеологічних одиниць.

Тема 6. Перекладацькі відповідники: еквіваленти; варіанти; контекстуальні замітники. Типи лексичних трансформацій при перекладі фразеологізмів. Прагматично зумовлені лексичні трансформації в німецько-українському художньому перекладі.

Самостійне опрацювання. Проблеми застосування різних способів перекладу.

Тема 7. Типи лексичних трансформацій при перекладі фразеологізмів. Прагматично зумовлені лексичні трансформації в німецько-українському художньому перекладі.

Самостійне опрацювання. Проблеми застосування різних способів перекладу.

Тема 8. Прагматично зумовлені лексичні трансформації в німецько-українському художньому перекладі.

Самостійне опрацювання. Проблеми застосування різних способів перекладу.

Тема 9. Пареміологічні одиниці німецької та української мов. Національне забарвлення мов оригіналу і перекладу, проблема відповідностей і розбіжностей між ними. Переклад пареміологічних одиниць.

Самостійне опрацювання. Переклад приказок і прислів'їв.

Тема 10. Переклад ФО та ПО у текстах різного мовного дискурсу.

Самостійне опрацювання. Переклад приказок і прислів'їв.

Тема 11. Територіальна та соціальна диференціація ФО німецької та української мови та особливості їх відтворення у перекладі.

Самостійне опрацювання. Проблеми застосування різних способів перекладу.

Тема 12. Національне забарвлення мов оригіналу і перекладу, проблема відповідностей і розбіжностей між ними.

Самостійне опрацювання. Переклад фразеологічних одиниць.

Тема 13. Фразеологічні одиниці німецької та української мов. Проблема відповідностей і розбіжностей між ними.

Самостійне опрацювання. Переклад текстів різного мовного дискурсу.

Тема 14. ПО (Прислів'я та приказки) німецької та українсько

мов. Переклад пареміологічних одиниць.

Самостійне опрацювання. Переклад текстів різного мовного дискурсу
Тема 15. Пареміологічні одиниці німецької та української мов.
Самостійне опрацювання. Переклад ФО та ПО у текстах різного мовного дискурсу.
Самостійне опрацювання. Переклад ФО та ПО у текстах різного мовного дискурсу.

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності.
Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок студентів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студентів здійснюється за *накопичувальною системою*.

Система оцінювання результатів навчання студентів

з дисципліни « **Фразеологічні одиниці в німецькій мові: перекладацький аспект** »

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни передуює написання студентами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

Бали	оцінка	рейтинговий бал
90-100	“відмінно”	20 балів
75-89	“добре”	16 балів
60-74	“задовільно”	12 балів
59 і менше	“незадовільно”	8 балів
Неявка на МКР		0 балів

Організація підсумкового контролю (у тому числі алгоритм визначення підсумкового рейтингового бала студента з навчальної дисципліни)

Семестровий рейтинговий бал

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень магістрантів однакова для всіх дисциплін. У структурі кожного модуля з усіх навчальних дисциплін оцінюються такі складники:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
---------------------------	----------------------------	----------------------------

Рейтинг кожного модуля обчислюється однаково для всіх навчальних дисциплін.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо студент на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

Політика курсу

Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття другого рівня вищої освіти (очної і заочної) студенти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості студентам денної та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Студенти погоджують цей графік із викладачем і завідувачем кафедри.

Якщо студенти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання студентами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра германської і фіно-угорської філології і доводить до відома студентів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими роботами не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: • використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; • використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; • видавання за власний текст купленого чи отриманого за

	<p>нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамотійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальцифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.</p> <p>Основні види відповідальності студентів за порушення академічної доброчесності: ● повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); ● повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; ● відрахування із закладу освіти; ● позбавлення академічної стипендії; ● позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.</p>
<p>Рекомендована література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гінка Б.І. Лексикологія німецької мови. Лекції та семінари: Навчальний посібник / 3-тє вид., переробл. і доп. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. 416 с. 2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу : підручник. Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с. 3. Левицький В.В. Лексикологія німецької мови: посібник. Вінниця : Нова книга, 2014. 392 с. 4. Мироненко Т. С. Теорія і практика перекладу : Посібник для студентів факультету перекладачів. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2013. 172 с. 5. Мироненко Т. С. Практичний курс перекладу з німецької мови. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2017. 247 с. 6. Міщенко А.Л. Посібник з художнього перекладу до курсу ТПП. – Вінниця: Вид-во Нова книга, 2003. 200 с. 7. Паславська А. Практикум з лексикології німецької мови. 8. Синегуб С.В. Методологічні засади перекладацького аналізу тексту (Methodologische Ansätze der übersetzungsrelevanten Textanalyse): Навч. посібник . Київ : Вид.центр КНЛУ, 2013. 151 с. 9. Синегуб С. В. Теорія та практика перекладу з німецької мови : навч. посібник. – Київ : Вид. центр КНЛУ, 2018. 272 с. 10. Теорія і практика перекладу (німецька мова) : підр. для студ. ВНЗ / [уклад. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М.]. Вінниця : Нова книга, 2006. 592 с. 11. Kautz Ulrich. Das Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München: Iudicium, 2002. 640 S. 12. Koller Werner. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Wiebelsheim : Quelle & Meyer Verlag, 2004. 343 S. 13. Kußmaul Paul. Kreatives Übersetzen. Tübingen : Stauffenburg Verlag, 2000. 215 S. 14. Kühn I. Lexikologie. Eine Einführung. Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1994. 178 S. 15. Nord Chr. Einführung in das funktionale Übersetzen. Tübingen : Francke Verlag, 1993. 315 S. 16. OGuy O. D. Lexikologie der deutschen Sprache. Winnyts'a : Nowa knyha, 2003. 416 S. 17. Reiß, Katharina. Grundfragen der Übersetzungswissenschaft. Wien, WUV-Universitätsverlag, 1995. 132 S. 18. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen : Max Niemeyer Verlag 1996. 306 S.
<p>Додаткові ресурси</p>	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Короткий українсько-російсько-англо-німецький словник з економіки та менеджменту. Київ : "Спалах" ЛТД, 1996. 312 с. 2. Кочерган М. П. Словник російсько-українських міжмовних омонімів («фальшиві друзі

перекладача»). Київ : Академія, 1997. 400 с.

3. Словник української мови. Академічний тлумачний словник. URL: www.sum.in.ua
4. Українські словники та довідники. URL: www.slovopedia.org.ua
5. Agricola E. Wörter und Wendungen. Wörterbuch zum deutschen Sprachgebrauch. Leipzig, Bibliographisches Institut, 1977. 818 S.
6. Havris' W, Proroczenko O. Deutsch-Ukrainisches Phraseologisches Wörterbuch. Kiew : Radjanska Schkola, 1985. 382 S.
7. DUDEN 8: Sinn- und Sachverwandte Wörter. Mannheim : Duden-Verlag, 1985.
8. DUDEN 10: Bedeutungswörterbuch. Wortbildung und Wortschatz. Mannheim : Duden-Verlag, 2002. 1104 S.
9. DUDEN 11: Redewendungen. Mannheim : Duden-Verlag, 2002. 960 S.

-Український лінгвістичний портал - Мова інфо

Бібліотека "Віртуальна Русь". Розділ "Мовознавство"

Бібліотека "Ізборник". Наукові праці з мовознавства

Електронна бібліотека літератури з гуманітарних наук

Ресурс для мовознавців